ISSN *2413-5593* (Print); ISSN *2663-6530* (On-line)
2018. № 33 (УДК 81) : 155-174
ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]
http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics

УДК 81’243’34:378.147.091.33 – 027.22

Стаття надійшла до редакції [The article has been edited / Статья поступила в редакцию] – 09.01.2018 р.
Перевірено на плагіат [Checked for plagiarism / Проверено на плагиат] – 11.01.2018 р.
Оригінальність тексту [The originality of the text / Оригинальность текста] – 96.94 %
http://doi.org//10.17721/2663-6530.2018.33.11

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ ІНШОМОВНОЇ ФОНЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Л. Я. Зєня *(м. Київ, Україна)*
liubovzenia@gmail.com
доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету перекладачів, професор кафедри німецької філології та перекладу і прикладної лінгвістики
Київський національний лінгвістичний університет
(Міністерство освіти і науки України)
03680, м. Київ, вулиця Велика Васильківська, 73
С. В. Роман *(м. Київ, Україна)*
kolominova.o@gmail.com
кандидат педагогічних наук, доцент, науковий консультант кафедри романо-германської філології та порівняльно-історичного й типологічного мовознавства
Український гуманітарний інститут
(Міністерство освіти і науки України)
08292 м. Буча, вул. Інститутська, 14
О. О. Коломінова *(м. Київ, Україна)*
kolominova.o@gmail.com
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та порівняльно-історичного й типологічного мовознавства
Український гуманітарний інститут
(Міністерство освіти і науки України)
08292 м. Буча, вул. Інститутська, 14

© Зєня Л. Я., Роман С. В., Коломінова О. О. [Зеня Л. Я., Роман С. В., Коломинова О. О.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com
Формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності майбутніх учителів на практичних заняттях з іноземної мови (Українською) **[Формирование профессионально ориентированной иноязычной фонетической компетентности будущих учителей на практических занятиях по иностранному языку** (На укр. яз.)**]**
(Проблеми комунікативної лінгвістики [Проблемы коммуникативной лингвистики])

ISSN *2413-5593* (Print); ISSN *2663-6530* (On-line)
2018. № 33 (УДК 81) : 155-174
Social Sciences. *Arts and Humanities*
PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine
http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics

Розглянуто проблему формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності майбутніх учителів на заняттях з іноземної мови та практичної фонетики у мовному педагогічному закладі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем. Наголошується потреба у вдосконаленні цієї компетентності в контексті підвищення вимог до вітчизняної системи професійної іншомовної підготовки студентів-філологів як потенційних фахівців високого ґатунку у сучасному міжкультурному іншомовному освітньому просторі. У цьому напрямі уточнюється сутність даної компетентності, її складових: фонетичних навичок, фонетичних знань, фонетичної усвідомленості. Визначаються специфічні особливості іншомовної фонетичної компетентності у порівнянні з іншими лінгвістичними компетентностями, особливо її чутливість до міжмовної інтерференції і здатність до фосилізації. Висвітлюються концептуальні засади авторської методики формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності і наводяться деякі приклади професійно орієнтованих завдань, розроблених співавторами з дотриманням вимог до відбору навчального матеріалу і планування навчального процесу на практичних заняттях з іноземної мови і практичної фонетики.

Ключові слова: *вчитель, викладач іноземної мови, професійно орієнтована іншомовна фонетична компетентність, фонетичні навички, фонетичні знання, фонетична усвідомленість, фосилізація.*

ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНО ОРИЕНТИРОВАННОЙ ИНОЯЗЫЧНОЙ ФОНЕТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НА ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЯХ ПО ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ

Л. Я. Зеня *(г. Киев, Украина)*
liubovzenia@gmail.com

доктор педагогических наук, доцент, декан факультета переводчиков, профессор кафедры немецкой филологии, перевода и прикладной лингвистики Киевского национального лингвистического университета
03680 г. Киев, ул. Большая Васильковская, 73

(Problems of linguistic communications)
Development of professionally oriented phonetic competence of pre-service teachers in the course of foreign language classes (in Ukranian) **[Formuvannja profesijno orijentovanoi' inshomovnoi' fonetychnoi' kompetentnosti majbutnih uchyteliv na praktychnyh zanjattjah z inozemnoi' movy]**
© Zenya Lubov Y., Roman Svitlana V., Kolominova Olga O. [Zjenja L. Ja., Roman S. V., Kolominova O. O.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com

ISSN *2413-5593* (Print); ISSN *2663-6530* (On-line)
2018. № 33 (УДК 81) : 155-174
ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]
http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics

С. В. Роман *(г. Киев, Украина)*
kolominova.o@gmail.com

кандидат педагогических наук, доцент,
научный консультант кафедры романо-германской филологии, сравнительно-исторического и типологического языкознания
Украинский гуманитарный институт
(Министерство образования и науки Украины)
08292 г. Буча, ул. Институтская, 14

О. О. Коломинова *(г. Киев, Украина)*
kolominova.o@gmail.com

кандидат педагогических наук, доцент, доцент кафедры романо-германской филологии, сравнительно-исторического и типологического языкознания
Украинский гуманитарный институт
(Министерство образования и науки Украины)
08292 г. Буча, ул. Институтская, 14

В статье рассматривается проблема формирования профессионально-ориентированной иноязычной фонетической компетентности будущих учителей на занятиях по иностранному языку и практической фонетике в языковом высшем учебном заведении на уровне бакалавра.

Актуальность обозначенной проблемы обусловлена необходимостью усовершенствования этой компетентности в контексте повышения требований к государственной системе профессиональной иноязычной подготовки студентов-филологов как потенциальных специалистов нового поколения в современном межкультурном образовательном пространстве.

Авторами уточняется содержание фонетической компетентности в единстве ее составляющих: фонетических навыков, фонетических знаний, фонетической осознанности. Определены также особенности иноязычной фонетической компетентности в сравнении з другими лингвистическими

© Зєня Л. Я., Роман С. В., Коломінова О. О. [Зеня Л. Я., Роман С. В., Коломинова О. О.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com
Формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності майбутніх учителів на практичних заняттях з іноземної мови (Українською) **[Формирование профессионально ориентированной иноязычной фонетической компетентности будущих учителей на практических занятиях по иностранному языку** (На укр. яз.)**]**
(Проблеми комунікативної лінгвістики [Проблемы коммуникативной лингвистики])

ISSN *2413-5593* (Print); ISSN *2663-6530* (On-line)
2018. № 33 (УДК 81) : 155-174
Social Sciences. *Arts and Humanities*
PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine
http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics

компетентностями, особенно ее предрасположенность к межъязыковой интерференции и способность к фосилизации.

В публикации рассматриваются концептуальные основы авторской методики формирования профессионально-ориентированной иноязычной фонетической компетентности и приводятся некоторые примеры профессионально-ориентированных задач, разработанных соавторами с учетом требований к отбору учебного материала и планированию учебного процесса на практических занятиях по иностранному языку и практической фонетике.

Ключевые слова: *учитель, преподаватель иностранного языка, профессионально-ориентированная иноязычная фонетическая компетентность, фонетические навыки, фонетические знания, фонетическая осознанность, фосилизация.*

DEVELOPMENT OF PROFESSIONALLY ORIENTED PHONETIC COMPETENCE OF PRE-SERVICE TEACHERS IN THE COURSE OF FOREIGN LANGUAGE CLASSES

L. Y. Zenya *(Kiev, Ukraine)*
liubovzenia@gmail.com

Doctor of Pedagogical Studies, Associate Professor,
Dean of the Faculty of Translators, Professor of the Department for German Philology and Translation and Applied Linguistics
Kyiv National Linguistic University
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
03680 Kyiv, 73 Velyka Vasylkivska str.

S. V. Roman *(Kiev, Ukraine)*
kolominova.o@gmail.com

Candidate of Pedagogical Studies, Associate Professor, Department for Romano-Germanic Philology and Comparative-Historic and Typological Linguistics of the Private Higher Educational Institution
Ukrainian Institute of Arts and Sciences
(Ministry of Education and Science of Ukraine)

(Problems of linguistic communications)
Development of professionally oriented phonetic competence of pre-service teachers in the course of foreign language classes (in Ukranian) **[Formuvannja profesijno orijentovanoi' inshomovnoi' fonetychnoi' kompetentnosti majbutnih uchyteliv na praktychnyh zanjattjah z inozemnoi' movy]**
© Zenya Lubov Y., Roman Svitlana V., Kolominova Olga O. [Zjenja L. Ja., Roman S. V., Kolominova O. O.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com

ISSN *2413-5593* (Print); ISSN *2663-6530* (On-line)
2018. № 33 (УДК 81) : 155-174
ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]
http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics

08292 Ukraine, Bucha, 14 Instytutska str.
***O. O. Kolominova** (Kiev, Ukraine)*
kolominova.o@gmail.com

Candidate of Pedagogical Studies, Associate Professor, Department for Romano-Germanic Philology and Comparative-Historic and Typological Linguistics of the Private Higher Educational Institution
Ukrainian Institute of Arts and Sciences
(Ministry of Education and Science of Ukraine)
08292 Ukraine, Bucha, 14 Instytutska str.

The problem of professionally oriented phonetic competence of pre-service teachers in the course of foreign language classes and classes of Practical Phonetics in a foreign language higher educational institution of a bachelor degree level is investigated. The need for further improvements of the given competence in the light of increased requirements towards the national system of professional foreign language pre-service teachers training of potentially top professionals in the current intercultural foreign language educational environment has been emphasized. Consequently, the essence and components of the competence i.e. phonetic skills, knowledge and awareness have been specified. Specific peculiarities of phonetic competence compared against other linguistic competencies have been defined, especially it sensitivity to interlanguage interference and its ability for linguistic fossilization. Conceptual basics of the proprietary methodology of professionally oriented foreign language competence are highlighted. Moreover, some examples of professionally oriented tasks, elaborated by the authors in compliance with the requirements for teaching materials selection and teaching process planning of foreign language classes and Practical Phonetics are provided.

Key words: *teacher, foreign language teacher, professionally oriented phonetic competence, phonetic skills, phonetic knowledge, phonetic awareness, linguistic fossilization.*

Постановка проблеми. Реформування освіти в Україні на тлі стрімких модернізаційних та інноваційних процесів педагогічної освіти у сучасному багатомовному та полікультурному європейському освітньому просторі

© Зєня Л. Я., Роман С. В., Коломінова О. О. [Зеня Л. Я., Роман С. В., Коломинова О. О.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com
Формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності майбутніх учителів на практичних заняттях з іноземної мови (Українською) **[Формирование профессионально ориентированной иноязычной фонетической компетентности будущих учителей на практических занятиях по иностранному языку** (На укр. яз.)**]**
(Проблеми комунікативної лінгвістики [Проблемы коммуникативной лингвистики])

ISSN *2413-5593* (Print); ISSN *2663-6530* (On-line)
2018. № 33 (УДК 81) : 155-174
Social Sciences. *Arts and Humanities*
PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine
http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics

підвищує вимоги до вітчизняної системи професійної іншомовної підготовки майбутніх учителів іноземної мови (ІМ) і культури (ІМіК) у мовних педагогічних закладах вищої освіти: до мовної (лінгвістичної), філологічної, психолого-педагогічної, методичної. Вихідною серед зазначених аспектів є мовна (лінгвістична) іншомовна підготовка, націлена на формування у студентів-філологів мовної (лінгвістичної) компетентності, яка загалом охоплює фонетичну, лексичну та граматичну компетентності. При цьому фонетична компетентність (ФК) на відміну від інших лінгвістичних компетентностей найбільше підлягає дії міжмовної інтерференції і потребує постійної цілеспрямованої роботи впродовж всього періоду навчання у мовному закладі вищої освіти, розпочинаючи з першого курсу, аби запобігти будь-яких відхилень від вимовної норми (тобто її фосилізації). Проте, за даними досліджень вітчизняних науковців (Н. Ф. Бориско, В. М. Гутник, А. В. Долини та ін.), саме початковий ступінь вивчення ІМ накладає відбиток на всі наступні ступені [1; 3; 4]. Традиційно у мовному закладі вищої освіти він називається вступним корективним курсом і має на меті формування комунікативної компетентності з акцентом на її важливій складовій – фонетичній компетентності.

Надалі формування ФК відбувається на практичних заняттях з ІМ і поступово, розпочинаючи з другого курсу, розширює своє змістове наповнення завдяки заняттям з практичної фонетики як однієї з професійно значущих дисциплін мовного циклу. На старших курсах, які не є об'єктом нашого аналізу, ФК набуває подальшого розвитку за рахунок лінгвістичної фонетики під час вивчення курсу теоретичної фонетики.

У контексті нашого дослідження визначимося з поняттям «фонетична компетентність». *Під фонетичною компетентністю,* за визначенням експертів Ради Європи з мовної освіти, правомірно розуміти фонетичні знання та навички перцепції і продукції: 1) звукових одиниць (фонем); 2) фонетичних ознак розпізнавання фонем; 3) фонетичного складу слів; 4) фонетики речення, тобто просодії речення (наголосу і ритму фрази, інтонації); 5) фонетичної редукції. Окрім того, до складу ФК включаються також орфографічна та орфоепічна компетентності, що є дуже важливим для представлення фонетичного аспекту навчання спілкування ІМ у підручниках з англійської, німецької, французької мови, де «домінує орфографічний принцип промовляння» [11, с. 305].

(Problems of linguistic communications)
Development of professionally oriented phonetic competence of pre-service teachers in the course of foreign language classes (in Ukranian) **[Formuvannja profesijno orijentovanoi' inshomovnoi' fonetychnoi' kompetentnosti majbutnih uchyteliv na praktychnyh zanjattjah z inozemnoi' movy]**
© Zenya Lubov Y., Roman Svitlana V., Kolominova Olga O. [Zjenja L. Ja., Roman S. V., Kolominova O. O.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com

ISSN *2413-5593* (Print); ISSN *2663-6530* (On-line)
2018. № 33 (УДК 81) : 155-174
ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]
http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics

Основними компонентами ФК, за даними спеціальних досліджень [2, с. 192-195], виступають: *фонетичні навички, фонетичні знання і фонетична усвідомленість. Фонетичні навички* поділяють на слухо-вимовні й ритміко-інтонаційні. До *фонетичних знань* відносять, насамперед, мінімально необхідні знання так званої «педагогічної фонетики» (термін Н. Ф. Бориско, введений за аналогією з педагогічною граматикою, теорія якої у вітчизняній методиці розроблена Л. М. Черноватим), без чого формування ФК навіть на апроксимованому рівні неможливе. Навчальний матеріал для педагогічної фонетики організується циклічно й концентрично (а не системно-лінійно, як у лінгвістичній фонетиці) з плануванням фаз систематизацій і повторення. І цей чинник розширює перспективи раціонального відбору фонетичних знань і вибору оптимальних шляхів їх засвоєння на всіх ступенях відповідного курсу навчання ІМіК. *Фонетична усвідомленість* є невід'ємним складником так званої «загальної мовної усвідомленості (Language Awareness, Sprachbewusstheit)» і ознакою когнітивного (рефлексивного) аспекту формування ФК у майбутніх учителів ІМіК.

Вчені-методисти надають великого значення забезпеченню умов сприяння запуску механізмів фонетичної усвідомленості студентів-філологів у процесі формування в них іншомовної ФК. Доречним у цьому напрямі є, зокрема, ряд необхідних запитань, що передують викладу матеріалу за цією темою у підручнику з методики викладання ІМіК [7, с. 192], на які студент повинен дати відповідь, спираючись на власний досвід вивчення ІМ за умов наступності у навчанні ІМ у сучасній загальноосвітній школі та у мовному закладі вищої освіти, а саме:

Як вас навчали фонетики у школі? Які труднощі ви відчували, коли навчалися вимови? Хто і як допомагав вам? Чи мали ви вступний фонетичний курс на 1 курсі? Чи були ви ним задоволені? Чому (ні)? Які ваші найтиповіші фонетичні помилки? Чи вважаєте ви за можливе позбутися їх? Яким шляхом?

Когнітивний аспект формування ФК, таким чином, ґрунтується на свідомому підході до мови в цілому і до її фонетичної системи та фонетичних феноменів, зокрема [14]. А відтак його врахування уможливлює осягнення студентами-філологами важливості набуття на практичних заняттях з ІМ, а також і з практичної фонетики, певного мінімуму фонетично-методичних знань та професійно-методичних умінь, завдяки яким майбутній учитель

© Зєня Л. Я., Роман С. В., Коломінова О. О. [Зеня Л. Я., Роман С. В., Коломинова О. О.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com
Формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності майбутніх учителів на практичних заняттях з іноземної мови (Українською) **[Формирование профессионально ориентированной иноязычной фонетической компетентности будущих учителей на практических занятиях по иностранному языку** (На укр. яз.)**]**
(Проблеми комунікативної лінгвістики [Проблемы коммуникативной лингвистики])

зможе керувати процесом формування ФК у своїх учнів як компонентом іншомовної комунікативної компетентності.

Наявність реальних труднощів в оволодінні зазначеними компонентами ФК з орієнтацією на предмет майбутнього фаху [14; 15] зумовлює **мету цієї статті** – представити концептуальні засади формування професійно орієнтованої іншомовної (у даному разі англомовної) ФК на практичних заняттях з англійської мови (АМ), а також на заняттях з практичної фонетики у мовному педагогічному виші за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Розглянемо передумови успішності реалізації поставленої мети. Передусім зазначимо, що в контексті окреслених вище вимог виникла необхідність вдосконалення професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності як особливого рівня розвитку комунікативної компетентності, релевантного тільки для вчителів ІМ. Вона передбачає оволодіння ІМ на варіативно-адаптивному рівні, тобто на рівні, який відзначають уміння виділяти в ІМ об'єкти навчання, передбачати ступінь труднощів їх засвоєння учнями у конкретному навчальному матеріалі з урахуванням відповідної мети, рівня навченості учнів і конкретних умов навчання.

Особливого значення набуває формування ФК як складової професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності майбутнього вчителя.

Як відомо, важливість формування іншомовної ФК учнів / студентів зумовлена низкою чинників. Такими є:

- роль виразного оформлення мовлення для свідомого використання мовленнєвої прагматики (А. М. Антипова, В. О. Артемов, В. А. Васильєв, М.П. Дворжецька, М. І. Жинкін, Г. В. Колшанський, Г. П. Торсуєв, Т.О. Коннор, Дж. Арнольд, Дж. Келлі, П. Роуч та ін.);
- значення слуховимовних навичок для формування і подальшого вдосконалення в учнів / студентів автоматизмів аудіювання, техніки читання вголос, а також для вироблення стійких лексичних і граматичних навичок говоріння (Н. Д. Гальскова, Н. І. Гез, С. В. Павлова, Ю. І. Пассов та ін.);
- значний потенціал навчання іншомовної вимови (за умов методично грамотної побудови занять з ІМ і практичної фонетики, а також і високого рівня фонетичної культури викладача) для забезпечення

© Zenya Lubov Y., Roman Svitlana V., Kolominova Olga O. [Zjenja L. Ja., Roman S. V., Kolominova O. O.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com

ISSN *2413-5593* (Print); ISSN *2663-6530* (On-line)
2018. № 33 (УДК 81) : 155-174
ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]
http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics

естетично привабливого культурного освітнього середовища; стимулювання тим самим позитивної мотивації учіння (лінгвопізнавальної, естетичної, професійної); підвищення освітнього рівня студентів; вдосконалення їх іншомовної вимови в теоретичному і практичному плані (С. Л. Бобир, В. В. Бужинський, Ю. В. Головач, В. М. Гутник, П. Д. Журавльова, З. М. Нікітенко, С. В. Павлова, В. В. Перлова, В. В. Сафонова та ін.).

Вирішення зазначених вище завдань, однак, становить складну методичну проблему. На заваді стають наступні чинники об'єктивного і суб'єктивного характеру.

По-перше, недостатня якість вимови переважної більшості випускників шкіл, оскільки фонетика не включається в курс навчання ІМ у загальноосвітньому навчальному закладі. За рамками шкільної програми практично залишається інтонаційна й ритмічна сторона мовлення, її темп і тембр. Проте, саме цим сторонам вимови належить провідна роль у реальному спілкуванні. Саме від них залежить зрозумілість і виразність мовлення.

По-друге, відсутність у шкільному курсі з ІМ необхідної інтеграції навчання вимови з усіма аспектами іншомовної підготовки учнів: лексичним, граматичним, усномовленнєвим.

По-третє, відсутність у шкільних підручниках раціональної системи вправ навчання іншомовної вимови на комунікативній основі. Становище погіршується тим, що не всі чинні підручники для учнів загальноосвітніх закладів забезпечені якісними звуковими супроводами [8]. Особливо це стосується початкової школи, в якій мають бути закладені основи нормативної іншомовної вимови. Натомість кількість фонетичних вправ у них доведена до мінімуму. Тим самим суттєво знижуються можливості для наслідування школярами автентичних зразків відповідної іншомовної вимови, а також і для поступового долання інтерференції рідної мови.

По-четверте, фонетична культура вчителів ІМ, як правило, не досягає належного рівня. І це, так би мовити, загальнопланетарна проблема, про що свідчать праці вітчизняних і зарубіжних учених-фонетистів. Зокрема, Дж. Келлі з цього приводу зазначає: "Teachers of pronunciation need:

- a good grounding in theoretical knowledge;
- practical classroom skills;

© Зєня Л. Я., Роман С. В., Коломінова О. О. [Зеня Л. Я., Роман С. В., Коломинова О. О.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com
Формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності майбутніх учителів на практичних заняттях з іноземної мови (Українською) **[Формирование профессионально ориентированной иноязычной фонетической компетентности будущих учителей на практических занятиях по иностранному языку** (На укр. яз.)**]**
(Проблеми комунікативної лінгвістики [Проблемы коммуникативной лингвистики])

ISSN *2413-5593* (Print); ISSN *2663-6530* (On-line)
2018. № 33 (УДК 81) : 155-174
Social Sciences. *Arts and Humanities*
PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine
http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics

- access to good ideas for classroom activities" [16, с. 13].

За даними вітчизняних досліджень констатується низький рівень розвитку нормативних артикуляційних та інтонаційних навичок у студентів першого курсу мовних закладів вищої освіти. Результати опитування 289 студентів семи закладів вищої освіти свідчать про гіпертрофоване розуміння вчителями загальноосвітніх навчальних закладів принципу апроксимації, що, у свою чергу, спричинює фосилізацію ненормативних, деформованих артикуляційних та інтонаційних навичок учнів і значно ускладнює навчальний процес через необхідність їх деавтоматизації [3, с. 1].

Подолання зазначених упущень у сфері професійної підготовки майбутніх учителів підвищує вимоги до рівня професійно-методичної компетентності вчителя нового ґатунку як *досвідченого фонетиста-практика.*

Йдеться про вчителя, підготовленого до правильного формування іншомовної слухоартикуляційної бази учнів і постійного її вдосконалення продовж усього шкільного курсу з ІМ, учителя, якому властиві наступні професійні характеристики: правильна автентична вимова; володіння теоретичними знаннями у галузі фонетики іноземної і рідної мов, зокрема, знаннями різниці між артикуляційними базами мов, що контактують, з тим, аби правильно пояснити те чи інше фонетичне явище; вміння слухати і чути; володіння «негативним фонетичним матеріалом» (за термінологією Л. В. Щерби), тобто розуміння причини найбільш типових помилок учнів, прогнозування їх та усування; володіння методикою навчання вимови, тобто вміннями:

- правильно і дохідливо пояснювати: а) артикуляцію звуків, б) правила і особливості інтонаційного оформлення висловлювань з урахуванням можливих труднощів їх засвоєння і особливостей *фоностилей* спілкування: інформаційного; публіцистичного; художнього; ораторського; наукового; розмовного;
- володіти транскрипцією;
- вміти використовувати міміку, жести, включати в ході фонетичного вправляння вербальні і невербальні опори: фонограми, схеми сагітального розрізу органів артикуляції, фонетичні розмітки текстів, дидактичне диригування, відбивання ритму/фраз, що промовляються;
- вміти складати «фонетичний паспорт» слів і фонетичну розмітку тексту;
- вміти правильно декламувати вірші і виразно читати вголос;

(Problems of linguistic communications)
Development of professionally oriented phonetic competence of pre-service teachers in the course of foreign language classes (in Ukranian) **[Formuvannja profesijno orijentovanoi' inshomovnoi' fonetychnoi' kompetentnosti majbutnih uchyteliv na praktychnyh zanjattjah z inozemnoi' movy]**
© Zenya Lubov Y., Roman Svitlana V., Kolominova Olga O. [Zjenja L. Ja., Roman S. V., Kolominova O. O.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com

ISSN *2413-5593* (Print); ISSN *2663-6530* (On-line)
2018. № 33 (УДК 81) : 155-174
ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]
http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics

- вміти диференціювати помилки учнів;
- вміти визначити і доступно пояснювати учню причину фонетичної помилки в усному мовленні і читанні;
- вміти здійснювати аналіз фонетичних вправ підручника з метою визначення їх методичних цілей, способів виконання і комунікативної спрямованості;
- вміти складати вправи для оволодіння фонетичними навичками, а також контрольні завдання для перевірки рівня сформованості цих навичок;
- вміти організовувати й проводити різні види навчальної роботи, пов'язані з оволодінням фонетичними навичками, в тому числі й фонетичну зарядку для корекції навичок артикулювання та інтонування;
- змінювати прийоми навчання іншомовної вимови в залежності від складності фонетичного матеріалу і завдань конкретного уроку.

З урахуванням зазначених чинників провідні завдання формування у майбутніх учителів ІМ іншомовної професійно орієнтованої ФК полягають у наступному:

1. Виявити на початку запровадження курсу з ІМ, а також практичної фонетики шляхом спостережень і тестування: 1) наявний рівень сформованості іншомовної ФК студентів відповідного курсу; 2) рівень сформованості в них *мовленнєвого (фонематичного* та *інтонаційного) слуху* як вихідної передумови успішності навчання іншомовної вимови на професійно достатньому рівні. При цьому під фонематичним слухом розуміють здібність людини до аналізу і синтезу мовленнєвих звуків на основі розрізнення смислових ознак фонем. А в компетенцію інтонаційного слуху входить здібність розрізнювати інтонаційну структуру фрази і співвідносити її з інтонаційним інваріантом. Фонематичний слух, як й інтонація, є необхідним не тільки для формування адекватних акустико-артикуляційних образів, але й для використання еталонів, що зберігаються в пам'яті при розпізнаванні нових повідомлень.

2. Створювати умови забезпечення систематичної корекції іншомовної вимови студентів, якщо вона не відповідає нормативним фонетичним стандартам, у тому числі застосуванням матеріалів фонетичних аудіокурсів.

3. Забезпечити з метою усвідомленого оволодіння навичками артикулювання: 1) вивчення студентами структури органів мовлення; 2) особливостей відповідної іншомовної артикуляції у порівнянні з

© ***Зєня Л. Я., Роман С. В., Коломінова О. О. [Зеня Л. Я., Роман С. В., Коломинова О. О.]***
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com
Формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності майбутніх учителів на практичних заняттях з іноземної мови (Українською) **[Формирование профессионально ориентированной иноязычной фонетической компетентности будущих учителей на практических занятиях по иностранному языку** (На укр. яз.)**]**
(Проблеми комунікативної лінгвістики [Проблемы коммуникативной лингвистики])

артикуляційною базою рідної мови та класифікації англійських (німецьких, французьких, іспанських) фонем.

4. Ознайомлювати студентів з прийомами вдосконалення інтонаційно-ритмічного мовлення, його фонетичного оформлення.

5. Відпрацьовувати навички позначення інтонаційно-ритмічного рисунка мовлення в тексті.

6. Навчати майбутніх учителів спостерігати за діями викладача.

7. Формувати (вдосконалювати) навички інтонаційно-синтаксичного варіювання іншомовного мовлення при вираженні у висловлюванні різних комунікативно-мовленнєвих намірів, емоцій і почуттів мовця з урахуванням їх комунікативної прийнятності в умовах формального і неформального спілкування.

8. Ознайомлювати впродовж другого курсу, за рекомендаціями І.П.Задорожної [5, с. 50], з варіантами відповідної іншомовної вимови (наприклад, варіантами британської і американської вимови) і стратегіями долання комунікативних труднощів, викликаних діалектними особливостями іншомовної вимови. Послабленому засвоєнню зазначених варіантів вимови мають сприяти також і заняття з практичної фонетики.

9. Вчити використовувати матеріали фонетичних аудіокурсів для самокорекції.

10. Забезпечити знання основних особливостей асиміляції відповідних іншомовних звуків і здатність у відповідності з ними оформлювати своє мовлення.

11. Допомагати подоланню труднощів читання транскрипції і транскрибування слів, словосполучень, фраз, мікротекстів в опорі на синхронне звучання мовлення.

12. Вчити виразно читати уривки з художніх творів, п’єс, сценаріїв фільмів з правильним розташуванням пауз, словесного й фразового наголосу, комунікативно-прийнятним вибором інтонаційно-ритмічного рисунка.

Таким чином, суть професійно орієнтованої ФК складають певні знання, навички, вміння та здібності. Подамо їх, услід за В. В. Перловою [9, с. 24] у вигляді наступних схем (схеми 1-4).

© Zenya Lubov Y., Roman Svitlana V., Kolominova Olga O. [Zjenja L. Ja., Roman S. V., Kolominova O. O.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com

ISSN *2413-5593* (Print); ISSN *2663-6530* (On-line)
2018. № 33 (УДК 81) : 155-174
ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]
http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics

Схема 1

Знання як складник професійно орієнтованої фонетичної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови

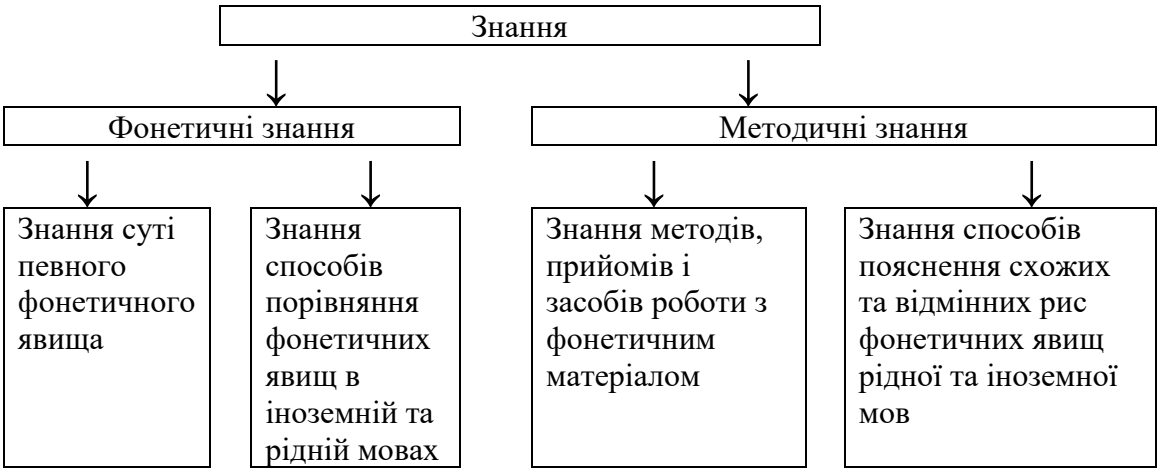

Схема 2

Навички як складник професійно орієнтованої фонетичної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови

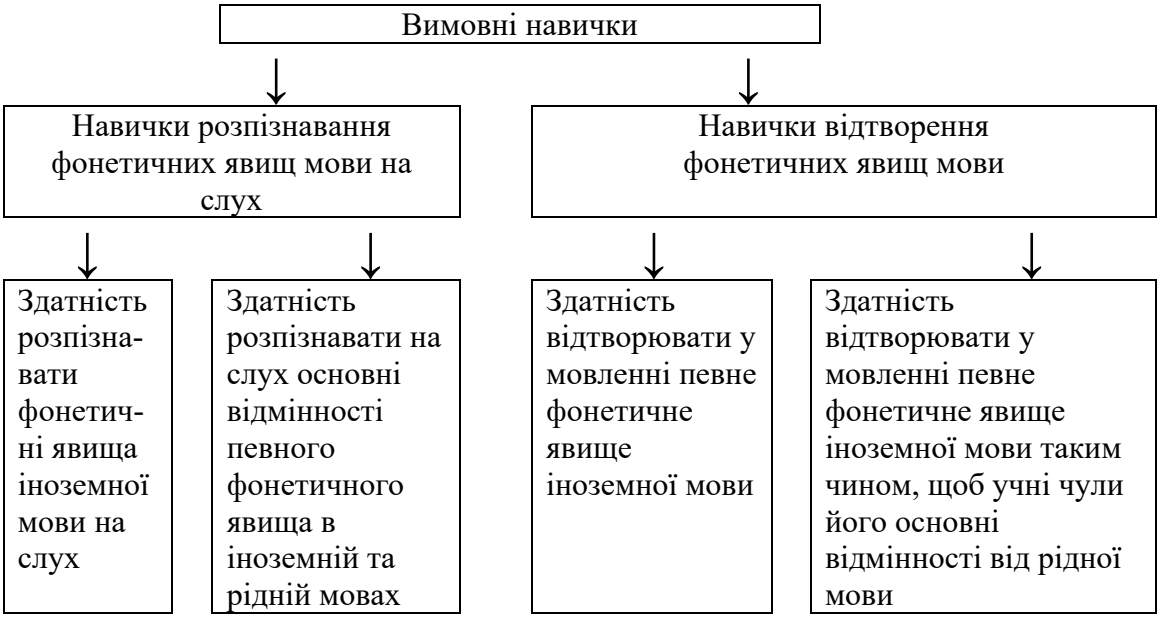

*© **Зєня Л. Я., Роман С. В., Коломінова О. О. [Зеня Л. Я., Роман С. В., Коломинова О. О.]***
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com

Формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності майбутніх учителів на практичних заняттях з іноземної мови (Українською) **[Формирование профессионально ориентированной иноязычной фонетической компетентности будущих учителей на практических занятиях по иностранному языку** (На укр. яз.)**]**
(Проблеми комунікативної лінгвістики [Проблемы коммуникативной лингвистики])

ISSN *2413-5593* (Print); ISSN *2663-6530* (On-line)
2018. № 33 (УДК 81) : 155-174
Social Sciences. *Arts and Humanities*
PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine
http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics

Схема 3

Вміння як складник професійно орієнтованої фонетичної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови

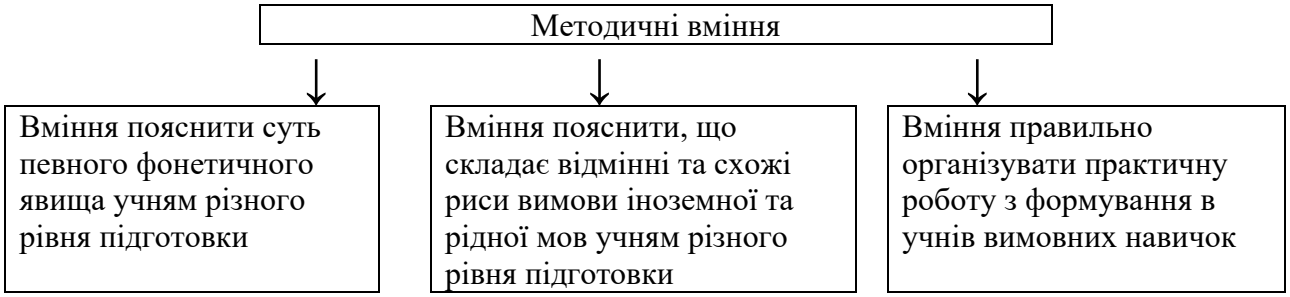

Схема 4

Здібності як складник професійно орієнтованої фонетичної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови

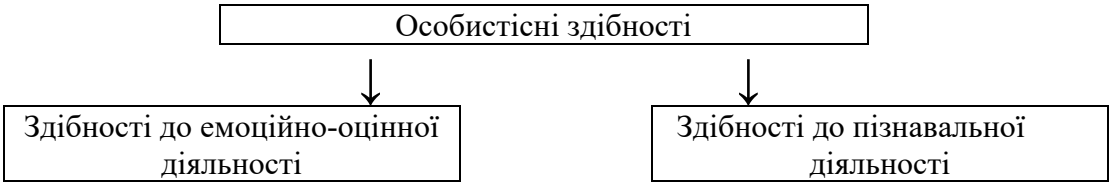

Засобами формування професійно орієнтованої ФК, з погляду дослідників цієї проблеми (С. Л. Бобир, Ю. В. Головач, В. В. Перлової та ін.), покликані служити підручники з практичної фонетики, ретельно розплановані плани-конспекти занять, сучасні технічні засоби навчання. Ефективність цього процесу зумовлюється правильним вибором ролей для студентів та викладача під час занять з практичної фонетики та ІМ.

За даними наших спостережень, роль студентів на цих заняттях має варіюватися від спостерігача за діями викладача, який пояснює новий теоретичний матеріал або організовує роботу з опрацювання фонетичного явища, до ролі викладача, який здійснює контроль за вимовою і робить загальний аналіз заняття з практичної фонетики (чим займались, чого нового навчились). Роль, яку має виконувати викладач, полягає у поданні зразка правильної іншомовної вимови, а також у застосуванні ефективних методів і прийомів роботи з фонетичним

(Problems of linguistic communications)
Development of professionally oriented phonetic competence of pre-service teachers in the course of foreign language classes (in Ukranian) **[Formuvannja profesijno orijentovanoi' inshomovnoi' fonetychnoi' kompetentnosti majbutnih uchyteliv na praktychnyh zanjattjah z inozemnoi' movy]**
© Zenya Lubov Y., Roman Svitlana V., Kolominova Olga O. [Zjenja L. Ja., Roman S. V., Kolominova O. O.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com

ISSN *2413-5593* (Print); ISSN *2663-6530* (On-line)
2018. № 33 (УДК 81) : 155-174
ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]
http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics

матеріалом, націлених на стимулювання прагнення студентів до самостійної відповідальної праці, самоконтролю та самокорекції власної діяльності.

Ефективність у цьому напрямі, за даними досліджень В. В. Перлової, доводять прийоми, що відтворюють, певною мірою, майбутню педагогічну діяльність студентів, а саме: лінгвометодичний аналіз, порівняльний аналіз, навчальна гра, контроль мовлення інших студентів, контроль знання транскрипції іншими студентами, прийом опрацювання прислів'їв, приказок, скоромовок, віршиків з елементами постановки голосу, адресне читання, спостереження на основі заданих параметрів цієї діяльності [10, с. 25].

Професійно-педагогічну цінність цього підходу важко переоцінити. Адже його застосування створює вихідне підґрунтя для ефективного формування в майбутньому іншомовної ФК в учнів, які тільки-но розпочинають вивчати ІМ. Йдеться, зокрема, про залучення різних засобів унаочнення в ході реалізації зазначених вище прийомів, які мають стати у пригоді вже під час педагогічної практики на четвертому курсі. Особливо при організації цілеспрямованої роботи над точністю артикуляції молодшими школярами звуків (окремо, в потоці мовлення), над ритміко-інтонаційним оформленням фраз, що промовляються, або при навчанні молодших школярів виразної декламації автентичного вірша на основі варіювання темпоральних характеристик мови в залежності від змісту тексту.

Особливого значення в цьому напрямі набуває універсальний характер таких перевірених практикою навчання іншомовної вимови в школі (особливо в початкових класах) і мовному педагогічному закладі вищої освіти (передусім на першому і другому курсах) спеціальних методичних принципів, як:

– принцип зіставного аналізу фонологічних систем рідної та іноземної мов;
– принцип свідомо-імітативного навчання вимови;
– принцип наочності у навчанні вимови;
– принцип комунікативної організації навчання вимови;
– принцип забезпечення взаємопов'язаного формування фонетичної, лексичної та граматичної компетентності [6].

Помічено, що і студентам першого курсу імпонує ознайомлення з методичною цінністю фонетичних прийомів, які пропонуються для вправляння з професійними цілями на основі зазначених принципів.

© Зєня Л. Я., Роман С. В., Коломінова О. О. [Зеня Л. Я., Роман С. В., Коломинова О. О.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com
Формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності майбутніх учителів на практичних заняттях з іноземної мови (Українською) **[Формирование профессионально ориентированной иноязычной фонетической компетентности будущих учителей на практических занятиях по иностранному языку** (На укр. яз.)**]**
(Проблеми комунікативної лінгвістики [Проблемы коммуникативной лингвистики])

ISSN *2413-5593* (Print); ISSN *2663-6530* (On-line)
2018. № 33 (УДК 81) : 155-174
Social Sciences. *Arts and Humanities*
PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine
http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics

До їх числа, звичайно, слід віднести застосування візуальних натуральних опор у вигляді демонстрації учителем артикуляційних рухів органів мовлення, які піддаються візуальному спостереженню і контролюються з боку учнів. Наприклад, рухів губ, нижньої щелепи, позиції язика. Цікавою і зрозумілою для студентів, які починають оволодівати технікою усвідомленого опанування вимовою, є інформація про те, що демонструючи вимову звука, вчитель навчає дітей спостерігати за роботою своїх органів вимови за допомогою маленького дзеркала. Застосування цієї опори для спостережень пожвавлює навчальний процес. Воно створює умови для автономії учня. У даному разі для усвідомленого самостійного відпрацювання артикуляції звуків у класі і вдома за попереднім зразком учителя.

Не меншу цікавість викликає й інформація про такий різновид натуральних опор, як дидактичне диригування, тобто показ учителем рухом руки початку хорової роботи, інтонаційного рисунка фрази (падіння, підйому тону, поділ речення на синтагми), а також відбивання вчителем та учнями ритму фраз, що промовляються. Дітям (показ, вправляння) це зручніше робити плесканням у долоні або постукуванням ручкою по парті.

Двоєдину цінність (навчальну, професійну) має й інформація викладача (з наступною організацією вправляння) про те, що навчання вимови вимагає також застосування таких зображальних опор, як малюнки і схеми сагітального розрізу органів вимови. Це допомагає не тільки унаочненню цього процесу, але й усвідомленню дітьми того факту, що органи вимови є інструментом для утворення звуків. У всіх народів світу цей інструмент однаковий, але користуються ним по-різному [12].

Формуванню поняття про транскрипцію допомагає інформація про вирішальну роль цієї графічної опори у формуванні якісних слухо-вимовних і ритміко-інтонаційних навичок іншомовного мовлення. Адже транскрипція, як найбільш точне графічне відображення фонетичного явища, створює в пам'яті учнів однозначний слуховий і зоровий образ відповідного фонетичного зразка (звука, інтонаційної моделі тощо), який можна передати на письмі, не вдаючись до його неадекватної графічної передачі літерами рідної мови, що миттєво руйнує щойно набуті навички коректної іншомовної вимови.

Важливим аспектом педагогізації навчального процесу на практичних заняттях з іноземної мови у мовному педагогічному закладі вищої освіти вважають роботу з шкільними підручниками, в яких закладена раціональна

(Problems of linguistic communications)
Development of professionally oriented phonetic competence of pre-service teachers in the course of foreign language classes (in Ukranian) **[Formuvannja profesijno orijentovanoi' inshomovnoi' fonetychnoi' kompetentnosti majbutnih uchyteliv na praktychnyh zanjattjah z inozemnoi' movy]**
© Zenya Lubov Y., Roman Svitlana V., Kolominova Olga O. [Zjenja L. Ja., Roman S. V., Kolominova O. O.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com

ISSN *2413-5593* (Print); ISSN *2663-6530* (On-line)
2018. № 33 (УДК 81) : 155-174
ПРОБЛЕМИ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
[ПРОБЛЕМЫ СЕМАНТИКИ, ПРАГМАТИКИ И КОГНИТИВНОЙ ЛИНГВИСТИКИ]
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Україна
[Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, Украина]
http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics

система фонетичних вправ формування іншомовної ФК. Особливо вдалою така робота може бути за умов:

- дотримання наступності у формуванні складників іншомовної комунікативної компетентності з орієнтацією на заплановані для кожного ступеня і навчального закладу рівні навченості [5];
- збереження методичної цінності авторської концепції, закладеної у змісті відповідного підручника / НМК.

Прикладом дотримання цих умов в аспекті цілеспрямованого формування іншомовної ФК може служити модель організації навчального процесу, закладена в НМК «Wonderland» [12], аналіз змісту якого в контексті обраної теми вимагає спеціального дослідження.

Але наразі зазначимо, що комплексна педагогізація навчального і виховного процесу з ІМ у мовному педагогічному закладі вищої освіти допомагає студентам ще до виходу на активну педагогічну практику у школі позбутися деяких відхилень від голосової норми вчителя, зокрема глухості, крикливості, гугнявості голосу; виробити природний уклад голосу (тобто варіант його звучання з найменшою напругою голосових зв'язок); набути голосової маневреності (здатності мовця кілька разів змінювати напрям руху тону за конкретний відрізок часу); поліпшити дикцію. Сформованості фонетичної культури дидактичного мовлення сприяє оволодіння студентами ще на молодших курсах вміннями членування тексту і фраз на змістові уривки, виразного читання, а також вміннями використання невербальних засобів спілкування, тісно взаємопов’язаних із просодією (жести, міміка, рухи тіла, дидактичне диригування). Професійної цінності для майбутніх учителів ІМ набуває оволодіння елементами сугестопедії, застосування яких позитивно впливає на комунікативну поведінку учнів. Йдеться про промовляння фраз з різним емоційним забарвленням (нейтрально, радісно, з подивом тощо), з різним тоном і ритмом. Лінгвометодичним здобутком студентів внаслідок професійно-педагогічної спрямованості навчального і виховного процесу з іноземної мови в педагогічному ВНЗ стає набуття ними певного мінімуму комунікативно-мовленнєвого репертуару дидактичних інструкцій учителя ІМ, а також первинного вміння орієнтуватися в ситуації педагогічного спілкування і відповідно будувати свою мовленнєву і не мовленнєву поведінку [13].

© Зєня Л. Я., Роман С. В., Коломінова О. О. [Зеня Л. Я., Роман С. В., Коломинова О. О.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com
Формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності майбутніх учителів на практичних заняттях з іноземної мови (Українською) **[Формирование профессионально ориентированной иноязычной фонетической компетентности будущих учителей на практических занятиях по иностранному языку** (На укр. яз.)**]**
(Проблеми комунікативної лінгвістики [Проблемы коммуникативной лингвистики])

ISSN *2413-5593* (Print); ISSN *2663-6530* (On-line)
2018. № 33 (УДК 81) : 155-174
Social Sciences. *Arts and Humanities*
PROBLEMS OF SEMANTICS, PRAGMATICS AND COGNITIVE LINGUISTICS
[PROBLEMY SEMANTYKY, PRAHMATYKY TA KOHNITYVNOI LINHVISTYKY]
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine
http://semantics.knu.ua/index.php/prblmsemantics

Висновки і перспективи подальших досліджень. Такими є деякі рекомендації щодо планування навчального процесу з ІМ на молодших курсах, які мають бути взяті до уваги при складанні навчальних програм філологічного профілю з відповідних дисциплін і подальшого вдосконалення іншомовної ФК на рівні магістра, зміст якої визначено у вітчизняній методиці з питань формування іншомовної міжкультурної комунікативної компетентності [1, с. 107-140].

Перспективним вважаємо також аналіз ключових питань використання шкільного підручника як засобу формування професійно орієнтованої ФК майбутніх учителів ІМіК.

Література

1. *Бориско Н. Ф.* Особливості формування фонетичної компетенції в умовах інтегрованого навчання ІМ у мовному ВНЗ // Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій: (навч.-метод. посібник: для студ. мовних спец. осв. -кваліф. рівня «магістр») / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. – Київ, 2011. – С. 107-140.

2. *Бориско Н. Ф.* Методика формування іншомовної фонетичної компетентності // Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – С. 192-195.

3. *Гутник В. М.* Формування фонетичної компетенції у майбутніх учителів німецької мови у комунікативному вступному коректівному курсі. Автореф. дис. … канд. пед. наук – 13.00.02. – К., 2017. – 24 с.

4. *Долина А. В.* Особливості процесу вдосконалення фонетичної компетенції майбутніх учителів іноземних мов // Якість вищої мовної освіти: шляхи вдосконалення організації і проведення педагогічної практики студентів-філологів. Матеріали ІІІ міжнародної науково-практичної конференції / за ред. О. В. Рафієнко. – Горлівка: видавництво ГДПІІМ, 2009. – С. 230-233.

5. *Задорожна І. П.* Вимоги до володіння лінгвістичною компетенцією майбутніми вчителями англійської мови / Задорожна І. П. // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Педагогіка та психологія. Випуск 17. – 2010. – С. 46-51.

6. *Коломінова О. О., Роман С. В.* Формування англомовної фонетичної компетентності у дітей молодшого шкільного віку / Коломінова О. О., Роман С. В. // Іноземні мови. – 2006. – № 4. – С. 30-37.

7. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. – 590 с.

(Problems of linguistic communications)
Development of professionally oriented phonetic competence of pre-service teachers in the course of foreign language classes (in Ukranian) **[Formuvannja profesijno orijentovanoi' inshomovnoi' fonetychnoi' kompetentnosti majbutnih uchyteliv na praktychnyh zanjattjah z inozemnoi' movy]**
© Zenya Lubov Y., Roman Svitlana V., Kolominova Olga O. [Zjenja L. Ja., Roman S. V., Kolominova O. O.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com

8. *Ніколаєва С. Ю.* Міжкультурна іншомовна освіта в Україні: ключові проблеми / С. Ю. Ніколаєва // Іноземні мови. – 2016. – № 2. – С. 3-9.

9. *Перлова В. В.* Професійно орієнтоване заняття з практичної фонетики англійської мови у педагогічному ВНЗ / В. В. Перлова // Іноземні мови. – 2004. – № 2 – С. 23–27.

10. *Перлова В. В.* Методика формування у майбутніх учителів англійської мови професійно орієнтованих слуховимовних навичок: Автореф. дис. … канд. пед. наук – 13.00.02. – К., 2007. – 24 с.

11. *Редько В. Г.* Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика: монографія / В. Г. Редько. – К.: Педагогічна думка, 2017. – 628 с.

12. *Роман С. В., Коломінова О. О.,* Чекаль Г. С. Навчально-методичний комплекс “Wonderland” : Книжка для вчителя / С. В. Роман, О. О. Коломінова, Г. С. Чекаль. – 3-є вид. допов. – К. : Ленвіт, 2000. – С. 135-136.

13. *Роман С. В.* Методика навчання англійської мови у початковій школі:. [навчальний посібник] / С. В. Роман. – К. : Ленвіт, 2009. – 216 с.

14. *Роман С. В., Зєня Л. Я.* Теоретико-методичні засади укладання і вдосконалення навчальних програм філологічного профілю в контексті оновлення змісту вищої мовної освіти: навч. посіб. / С. В. Роман, Л. Я. Зєня. — Горлівка: вид.-во ГДПІІМ, 2011. – 64 с.

15. *Роман С. В., Зєня Л. Я., Коломінова О. О.* Теоретико-методичні засади укладання навчальних програм з підготовки вчителів іноземних мов для вищих педагогічних навчальних закладів України / С. В. Роман, Л. Я. Зєня, О. О. Коломінова // Наукові студії – XXI (культура, освіта, антропоцентричні парадигми і сучасний світ) – Випуск 5 (Том 7) – К.: МІЛЕНІУМ, 2015. – С. 107-128.

16. *Kelly G.* How to teach pronunciation. – Longman, 2004. – P. 154.

References

1. Bory`sko N. F. Osobly`vosti formuvannya fonety`chnoyi kompetenciyi v umovax integrovanogo navchannya IM u movnomu VNZ // Metody`ka formuvannya mizhkul`turnoyi inshomovnoyi komunikaty`vnoyi kompetenciyi: kurs lekcij: (navch.-metod. posibny`k: dlya stud. movny`x specz. osv. -kvalif. rivnya «magistr») / Bigy`ch O. B., Bory`sko N. F., Borecz`ka G. E. ta in. / za red. S. Yu. Nikolayevoyi. – Ky`yiv, 2011. – S. 107-140.

2. Bory`sko N. F. Metody`ka formuvannya inshomovnoyi fonety`chnoyi kompetentnosti // Metody`ka navchannya inozemny`x mov i kul`tur: teoriya i prakty`ka: pidruchny`k dlya stud. klasy`chny`x, pedagogichny`x i lingvisty`chny`x universy`tetiv / Bigy`ch O. B., Bory`sko N. F., Borecz`ka G. E. ta in. / za zagal`n. red. S. Yu. Nikolayevoyi. – K.: Lenvit, 2013. – S. 192-195.

3. Gutny`k V. M. Formuvannya fonety`chnoyi kompetenciyi u majbutnix uchy`teliv nimecz`koyi movy` u komunikaty`vnomu vstupnomu korekty`vnomu kursi. Avtoref. dy`s. … kand. ped. nauk – 13.00.02. – K., 2017. – 24 s.

© Зєня Л. Я., Роман С. В., Коломінова О. О. [Зеня Л. Я., Роман С. В., Коломинова О. О.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com

Формування професійно орієнтованої іншомовної фонетичної компетентності майбутніх учителів на практичних заняттях з іноземної мови (Українською) **[Формирование профессионально ориентированной иноязычной фонетической компетентности будущих учителей на практических занятиях по иностранному языку** (На укр. яз.)**]**
(Проблеми комунікативної лінгвістики [Проблемы коммуникативной лингвистики])

4. Doly`na A. V. Osobly`vosti procesu vdoskonalennya fonety`chnoyi kompetenciyi majbutnix uchy`teliv inozemny`x mov // Yakist` vy`shhoyi movnoyi osvity`: shlyaxy` vdoskonalennya organizaciyi i provedennya pedagogichnoyi prakty`ky` studentiv-filologiv. Materialy` III mizhnarodnoyi naukovo-prakty`chnoyi konferenciyi / za red. O. V. Rafiyenko. – Gorlivka: vy`davny`cztvo GDPIIM, 2009. – S. 230-233.

5. Zadorozhna I. P. Vy`mogy` do volodinnya lingvisty`chnoyu kompetenciyeyu majbutnimy` vchy`telyamy` anglijs`koyi movy` // Visny`k Ky`ivs`kogo nacional`nogo lingvisty`chnogo universy`tetu. Seriya: Pedagogika ta psy`xologiya. Vy`p. 17. – 2010. – S. 46-51.

6. Kolominova O. O., Roman S. V. Formuvannya anglomovnoyi fonety`chnoyi kompetentnosti u ditej molodshogo shkil`nogo viku / Kolominova O. O., Roman S. V. // Inozemni movy`. – 2006. – # 4. – S. 30-37.

7. Metody`ka navchannya inozemny`x mov i kul`tur: teoriya i prakty`ka: pidruchny`k dlya stud. klasy`chny`x, pedagogichny`x i lingvisty`chny`x universy`tetiv / Bigy`ch O. B., Bory`sko N. F., Borecz`ka G. E. ta in. / za zagal`n. red. S. Yu. Nikolayevoyi. – K.: Lenvit, 2013. – 590 s.

8. Nikolayeva S. Yu. Mizhkul`turna inshomovna osvita v Ukrayini: klyuchovi problemy` / S. Yu. Nikolayeva // Inozemni movy`. – 2016. – # 2. – S. 3-9.

9. Perlova V. V. Profesijno oriyentovane zanyattya z prakty`chnoyi fonety`ky` anglijs`koyi movy` u pedagogichnomu VNZ / V. V. Perlova // Inozemni movy`. – 2004. – # 2 – S. 23–27.

10. Perlova V. V. Metody`ka formuvannya u majbutnix uchy`teliv anglijs`koyi movy` profesijno oriyentovany`x sluxovy`movny`x navy`chok: Avtoref. dy`s. … kand. ped. nauk – 13.00.02. – K., 2007. – 24 s.

11. Red`ko V. G. Konstruyuvannya zmistu shkil`ny`x pidruchny`kiv z inozemny`x mov: teoriya i prakty`ka: monografiya / V. G. Red`ko. – K.: Pedagogichna dumka, 2017. – 628 s.

12. Roman S. V., Kolominova O. O., Chekal` G. S. Navchal`no-metody`chny`j kompleks “Wonderland” : Kny`zhka dlya vchy`telya / S. V. Roman, O. O. Kolominova, G. S. Chekal`. – 3-ye vy`d. dopov. – K. : Lenvit, 2000. – S. 135-136.

13. Roman S. V. Metody`ka navchannya anglijs`koyi movy` u pochatkovij shkoli:. [navchal`ny`j posibny`k] / S. V. Roman. – K. : Lenvit, 2009. – 216 s.

14. Roman S. V., Zyenya L. Ya. Teorety`ko-metody`chni zasady` ukladannya i vdoskonalennya navchal`ny`x program filologichnogo profilyu v konteksti onovlennya zmistu vy`shhoyi movnoyi osvity`: navch. posib. / S. V. Roman, L. Ya. Zyenya. – Gorlivka: vy`d.-vo GDPIIM, 2011. – 64 s.

15. Roman S. V., Zyenya L. Ya., Kolominova O. O. Teorety`ko-metody`chni zasady` ukladannya navchal`ny`x program z pidgotovky` vchy`teliv inozemny`x mov dlya vy`shhy`x pedagogichny`x navchal`ny`x zakladiv Ukrayiny` / S. V. Roman, L. Ya. Zyenya, O. O. Kolominova // Naukovi studiyi – XXI (kul`tura, osvita, antropocentry`chni parady`gmy` i suchasny`j svit) – Vy`pusk 5 (Tom 7) – K.: MILENIUM, 2015. – S. 107-128.

16. *Kelly G.* How to teach pronunciation. – Longman, 2004. – P. 154.

(Problems of linguistic communications)

Development of professionally oriented phonetic competence of pre-service teachers in the course of foreign language classes (in Ukranian) **[Formuvannja profesijno orijentovanoi' inshomovnoi' fonetychnoi' kompetentnosti majbutnih uchyteliv na praktychnyh zanjattjah z inozemnoi' movy]**

© Zenya Lubov Y., Roman Svitlana V., Kolominova Olga O. [Zjenja L. Ja., Roman S. V., Kolominova O. O.]
liubovzenia@gmail.com, kolominova.o@gmail.com